

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. velikega srpana 1895.

Štev. 22.

V a b i l o.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem
napravi tri

javne shode

in sicer:

v nedeljo dné 11. vel. srpana t. l.

pri „Gartner-ju“ v Št. Jakobu
ob cesti pri Celovcu,

začetek dopoldne po cerkvenem opravilu ob 10. uri,
in ravno ta dan

v nedeljo dné 11. vel. srpana t. l.

pri „Arzeju“ v Ličji vesi
pri Pokrčah nad Celovcem,

začetek popoldne ob 1/2 3. uri,
slednjič

v nedeljo dné 18. vel. srpana t. l.

pri „Podstražniku“ na Podstražišči
pri Celovcu,

začetek popoldne ob 1/2 4. uri.

Po shodih prosta zabava.

Slovenci! Udeležite se teh važnih shodov v prav obilnem številu!

Odbor.

Slovensko šolstvo.

Po dolgih bojih in naporih, pri nezaslišanem viku in kriku nasprotnih strank smo Slovenci vendar dosegli nižjo slovensko-nemško gimnazijo v Celju. Ko bi se šlo za ustanovo slovenskega vseučilišča, ne bi mogli nasprotniki huje kričati, kakor so pri tej priložnosti. Čeravno pa je bilo po koncu vse nemško-liberalno časopisje, zmagala je vendar pravica. To je za nas tolažba za prihodnje boje

in napore. Celjska zmaga nas smé navdajati z veseljem, nikakor pa se z njo ne moremo zadovoljiti. Imamo namreč še mnogo drugih ran na šolskem polju, ki jih bo treba zaceliti. Viša gimnazija v Kranju in nižja v Celju ste za naš narod dve veliki in važni pridobitvi in hvaležnost smo za nje dolžni kremenitim poslancem Hohenwartu, Vošnjaku, Robiču, Klunu in drugim, ki se niso upognili dali, kakor tudi ministroma Windischgrätzu in Madejskemu, ki sta pri dani besedi možko ostala. — Zdaj pa bo treba, da svoj pogled obrnemo na Primorje. Tam se Slovincem in Hrvatom godijo hude krivice. Na Goriškem je 130.000 Slovencev, 80.000 Furlanov in Taljanov, ter komaj kakih 2000 Nemcev, pa čujte in strmite: Slovenci in Lahi nima nobene srednje šole, za 2100 Nemcev pa se vzdržuje viša gimnazija in viša realka! Seveda pohajajo te nemške srednje šole v Gorici največ slovenski in laški učenci, ker nemških skoro ni, pa učni uspehi so slabi, ker gojenci predolgo ne razumejo učnega jezika. Na celem Primorskem je 348.000 Slovanov (Slovincev in Hrvatov), 294.000 Lahov (Taljanov in Furlanov) ter 15.000 Nemcev. Pa kako so razdeljene srednje šole? Nemci imajo tri cele (osemrazredne) gimnazije (Gorica, Trst, Pulj), dve celi realki (Gorica, Trst) in še nekaj drugih šol na državne stroške; Lahi imajo 1 gimnazijo in 1 obrtno šolo (obe v Trstu); Slovenci in Hrvatje pa nič! Tukaj se pač pravica z nogami tepta! Najmanje, kar morajo Primorci od države zahtevati, bi bilo: viša slovenska gimnazija v Gorici, viša (osemrazredna) laška gimnazija v Gorici in za prvi začetek nižja hrvatska gimnazija v Pazinu; čez nekaj let pa bi se moralo tudi v Trstu in Pulju Slovanom več pravice odkazati. — Ako se slednjič ozremo na Koroško, nahajamo se tukaj Slovenci v tako slabem položaju, da o srednjih slovenskih šolah niti ne govorimo; veseli bi bili, ko bi imeli le dovolj slovenskih ljudskih šol. V prejšnjih letih smo v ta namen pridno prošnje spisovali, ker so pa bile večinoma brezuspešne in so prosilci le redko kje trdni ostali, ker se je povsodi našlo nekaj slabotnih in boječih odpadnikov, ki so podpisali nasprotne prošnje, zategadelj so se slovenske občine teh brezplodnih peticij nekako naveličale, in tako je zdaj vse gibanje za slovensko šolo nekako utihnilo. Samo v Kazazah pri Doblerli vesi se pogovarjajo, da bodo spet prosili za

slovensko šolo. Mi bi želeli, naj bi se izgled vrlih Kazažanov tudi po drugih krajih posnemal. Zdi se nam, da je postala sapa za slovensko šolo nekaj ugodnejša. Saj nasprotniki vidijo, da se tudi pri slovenskem učnem jeziku lahko nemščina uči, in dež. šolski nadzornik dr. Gobanc je sam priznal, da se otroci na Št. Jakobski slovenski šoli naučijo vsaj toliko nemščine ko prej na nemški šoli. V državnem zboru je dr. Steinwender naproti poslancu Klunu rekel, da se slovenska šola (na Koroškem) dovoli, kjer občina za njo prosi. Poslanec Klun se je nad to besedo kar zavzel in rekel, da tej obljubi sicer ne zaupa rad, da si jo bo pa dobro zapomnil. Kar je Steinwender rekel, sicer ni resnično, če se ozremo na pretekle čase, kajti mnogo občin je prosilo za slovenske šole, pa niso bile uslišane; če je pa hotel Steinwender reči, da bo za prihodnje tako veljalo, da se bo dala slovenska šola, kjer občina za njo prosi, potem je prav, mi smo zadovoljni. Ako bo pa njegov list „Kärntner Nachrichten“ vendar zoper take prošnje in občine hujskal, potem bomo vedeli, da Steinwender ni noben možak, da kjo tje v en dan govori, in da se na njegovo besedo ni zanašati. Sicer pa dr. Steinwender ni še prva glava v Avstriji; ministri imajo vendar še več besede in veljave. Kar pa tiste zadene, imamo zdaj, kakor znano, same uradniške in nevtralne ministre, ki se imajo držati obstoječih postav, sicer pa se ne zmenijo za nobeno politično stranko. In ravno zato, ker imamo nevtralne ministre, znamo z našimi prošnjami zmagati, ker se naslanjajo na postave, ktere morajo tudi ministri spoštovati. Naša misel je tedaj, da bi bil zdaj morda čas ugoden, da začnemo zopet spisovati šolske prošnje. Prosimo slednjič, naj se oglašajo v „Miru“ tudi rodoljubi z dežele ter naj svetujejo, v katerih krajih in občinah bi bile take prošnje najbolj potrebne.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) V „Miru“ štev. 14. do 21. t. l. izkazani zneski v skupni svoti 928 kron 10 beličev odposlali so se dné 2. t. m. v korist velikovške slovenske šole preč. gosp. predsedniku družbe sv. Cirila in Metoda, prof. T o m o Z u p a n u, v Ljubljano v denarnem pismu. — Dalje so darovali: Preč. g. župnik Janez Lubej v Slov. Šmihelu 4 krone, Neža Tušinja v Ribnici pri Hodišah 2 kroni;

Spomin na Celovec.

Pozdravljena bodi, koroška dežela,
Pozdravljena bodi iz duše mi dnà!
Že dolgo je duša mi dneva želela,
Da stopil na tvoja bi draga mi tlà!

Zdaj tukaj stojim, in moj pògled upira
V prekrasne se tvoje goré in ravni;
Raz stolp se celovski okó mi ozira,
Na trge zrè tvóje in bele vasí!

Zdaj zopet po vrbskem jaz jezeru plujem
V Poreče me nosi čolniček lehán;
Tu divno vrvenje ljudij opazujem —
Molčim in uživam ta kraj prekrasán . . .

A kaj se li zdajci pomráči mi čelo?
Kaj v srcu začutim li zboldlej ognjèn!
Oh, spomnim na dōbo se nekđaj veselo,
Ko vladal je tukaj še brdki — Slovén!

Takrát so se čuli le naši tu glási . . .
Kakó je bil srečen Slovenec tedáj!
Li pridejo zopet ti blážení čási?
Čul naš se li gōvor bo zōpet tu kdaj? . . .

„Dà! dōba ta srečna vrniti se mora!“
S to sladko tolažbo spet v mesto hitim;
Pred hišo ustavim se družbe Mohora,
Proroški navdihnen takó govorim:

„Glej zgradbo to krásno, ta naša je nada,
Ta dnij veselejših je naših porók!
Naj blagoslov Božji na njo zmerom pada,
Mohorjevo družbo obvaruj nam Bog!“
Janko Leban.

Spomini na Italijo.

I.

„Kdor ne gre nikdar od doma,
tudi nikdar domov ne pride!“
Slovenski pregovor.

Že v nježni mladosti, ko sem po šolskih klopéh
hlače trgal, kar starišem ni bilo ravno po volji, me
je mikalo, vsaj nekaj sveta si ogledat; to se mi
je dosedaj za moj stan obilno spolnilo. Bolj ko
sem se zavedal in prebiral koristne knjige, sem
večkrat z velikim zanimanjem bral o Slovanih in
divni Italiji.

Nekaj slovanskih dežel sem že prekoračil večkrat,
sklenil sem pogledati v Italijo. Vzrok temu
navajam: bil sem nekoč nesrečen, desnico sem si
poškodoval takó, da so mi pretili jo odrezati, kar
bi mi ne bilo ravno ljubo. Zaobljubim se k velikemu
svetovnemu pomočniku sv. Antonu v Padovo, po-

magano je bilo. Potrpežljivim bralcem bi rad navel
nekaj svojih nazorov. Torej vzkliknem s pesnikom:

„Le črez ramo torbo spet,
V roko les popotni;
Da grem gledat beli svet
Kraj pustim tihotni!“
Cimperman.

Na binkoštno soboto l. 1892. odpotujem iz
veselih „Slov. Goric“, ki zlahko vince dajejo, proti
Mariboru. Pot se vije po Žrjavcih v imenitni trg
., tam živi nekaj zelo naprednih liberalcev-nemškutarjev; seveda več je tudi odločnih
Slovincev, ki na vsak način kažejo zvesto srce
Bogu, cesarju in domovini. Od sv. Lenarta se dospé
v zloglasni „črni gozd“. Ta šuma danes ni tako
strašna, kakor so jo slikali v starejših časih,
ko so skakači tukaj okolo uganjali svoje burke in
je nevedno ljudstvo „copernice žgalo“, kar je pričal
začrnel zidan križ v gozdu, kterege so novodobni
odličnjaki — podrli, bil je morda na — potu.

Ne dalječ od „črnega lesa“ je na levici grad
Hrastovec, imeniten v zgodovini. Moj spremljevalec
je v šali dejal: „No, to je Hrastovec, kjer so graščaki
možem žene morili in metali ribam v pičo!“
Mej prijaznimi pogovori dospem k sv. Petru, kjer
na hribčku stoji lična romarska Marijina cerkev:
„Na gorci“. V pol ure stopim na — blaženi mariborski
tlak, kjer „Mariborčanka“ v poštni ulici marljivo
udriha po Slovincih, osobito duhovnikih. Da bi jo
muri popili!

Maribor se močno širi. Posebni kinč bo nova
franciškanska cerkev: „Marije usmiljenja“. Stavba
bo prekrasno delo. Slovenci! podpirajmo č. g. frančiškane
z darovi, da se tem poprej izgotovi delo,

kot odmev zadnjemu pozivu „Mira“ pošljejo iz spodnjega kraja: zgubljeni popotnik 2 kroni, neimenovani kaplan 3 kroni, iz tajne nabiralnice 5 kron; na konferenci zbrani duhovniki pliberške dekanije so darovali 30 kron in na pastoralni konferenci v Borovljah zbrani duhovniki pa 19 kron. Skupaj 65 kron. Vsem presrečna hvala. Ziveli nasledniki!

Iz Hodiš. (Stare novice iz našega zvonika.) Pri nas popravljamo zvonik, in zavolj tega se je snela tudi krogla z zvonikove strehe. V njej smo našli različne nemško pisane papirje, na katerih se marsikaj bere. Tudi leta 1822. so zvonikovo streho popravljali in takrat so tiste papirje v kroglo spravili za večni spomin. Iz teh papirjev posnemamo, da je bil takrat (1822) v Hodišah župnik g. Janez Peter Kuess (Kós), kaplan pa g. Boštjan Možič. Popravljanje zvonika je stalo 600 gld. v srebru. Tisto (1822) je bilo že 35. leto Kosevega župnikovanja v Hodišah. Ta gospod je bil od cesarja Franca odlikovan z veliko zlato kolajno. Naštet so nadalje Hodiški župniki od leta 1679. do 1822. Bili so sledeči gospodje: 1. Andrej Ujec; 2. Janez Thaler; 3. Jurij Pliešovnik; 4. Jurij Jožef Zablatnik; 5. Janez Filip Holleger; 6. Janez Peter Kós. — Med papirji, ki popisujejo delovanje teh gospodov in njih pomočnikov, hodiških kaplanov, našli smo tudi podobe takratnih papirnatih denarjev. Bili so podolgasti bankovci z nemškim napisom „Wiener Stadt Banco-Zettel“, zgoraj je pa s številko in besedo stalo, koliko goldinarjev bankovec velja. Imeli so bankovce po 1, 2, 5, 10, 50, 100, 500 in 1000 gld. Kronist pravi na priloženem papirju, da je bil takrat največ v prometu „šajnasti“ denar, in da so bili slabi časi. Šajnasti goldinar je veljal samo osem grošev srebra (40 kr.). Imeli pa so tudi bankovce, kateri so imeli enako veljavo s srebrom. Nazadnje je kronist pristavil: „Duh našega časa je sebičnost v vseh stanovih.“ — Če bojo zdaj kake nove papirje v zvonikovo kroglo položili, smeli bi zapisati: „Od leta 1822. se ljudje niso nič poboljšali, kajti tudi v letu 1895. je bilo povsodi dosti sebičnosti med ljudmi. Pohujšali pa so se ljudje v marsikterem oziru, največ v tem, da ni nobene ponižnosti več ne med stariimi, še manj pa med mladimi; pa tudi žive vere je med ljudstvom že tako malo, da se že priprosti kmetski ljudje prepirajo med seboj, ali je kakšen Bog, ali nič. Tudi bi se seboj pristavili, da obljubljeni svoboda liberalcev ni prinesla kmetom nobene sreče, ampak da so vsi zadolženi ter da imajo toliko plačil, da bi kmet iz leta 1822. od straha umrl, ko bi mu rekli, da mora vsako leto toliko plačati za cesarske, deželne in občinske davke, za posle, obleko, zavarovalnice in druge reči. — Nekaj se je pa vendar na bolje obrnilo: na listinah iz leta 1822. ni nobene slovenske besede; letos pa ne bo ostalo brez slovenskega spomina, kakor našega č. g. župnika Tavšiča poznamo. Če kroglo še enkrat odprejo, bojo spoznali, da je bila slovenščina l. 1895. bolj v časti, kakor l. 1822.

Iz Ziljske Bistrice. (Občinska volitev v Strajivesi.) Tako reče turški paša, Ki se Turkom prav obnaša:

„Slovenische Vollmachten werden nicht angenommen!“ Slovenskih pooblastil ne! to vam je bil začetek občinske volitve dne 31. mal. srpana. Borili smo se od sedmih jutraj neprenehoma do devete ure zvečer, a zaman: nasprotniška zvižaja, krivičnost, njih terorizem in — gospoda vladnega

ki bo kinč celi deželi. Maribor se vsakemu dopada, da bi se le bolj zavedal svoje narodnosti, ker drugače ga bo res poplavilo pragermansko — morje in liberalizem. Tukaj sem prenočil, a drugi dan, ko se priporočim pri „Mariji milosti“ za srečno „rajžo“, prasnem v zabavni vlak, ki z nami zdrči proti jugu.

II.

„Z Bogom mili mi domači kraj!“

Hipno prasnemo čez Dravo po železnem mostu mimo sv. Magdalene; potem mimo Hoč, Slivnice, ter ondi na levici ugledamo Rače, kjer je znameniti grad, ondi so se l. 1670. proti cesarju zarotili grofje Peter Zrinjski, Franc Frankopan, Franc Nadast in Erazem Tatenbach. Doli je starodavno mesto Ptuj; višje ugledamo mični grad Vurmburg, z lepo župno cerkvijo matere Božje. Lukamatija naglo vozi, skozi jeden predor in na desni je opaziti lično mestice Slovenska Bistrica. Od Poličan do Ponikve je najdaljša postaja. Pozdravili smo župnijo, ktera nam je dala slavnega moža, škofa A. M. Slomška. Sedaj ugledamo na desni lep trg sv. Jurij, kteremu bi radi nekteri veterinjaki privoščili — slovensko gimnazijo; kdo bi se ne smijal! Preden se prav zavemo, pridržimo v poprej nemčursko, a sedaj probujeno mesto Celje.

Celje je starodavno, snažno mesto z lepimi palačami. Idilična dolina, v katero molé svoje vrhove solčavske planine; topla Savinja — prijetna kopelj, v kateri imajo že tudi Slovenci kopališče „Diano“. Lepi izleti k sv. Jožefu, v Petrovče, najimenitnejši romarski cerkvi onega kraja, sloveče radi tega, da

komisarja tesnosrčnost — da ne rabimo drugega izraza — bile so krive, da smo propadli v vsakem razredu za dva, tri glase. V tretjem razredu imeli smo n. pr. 93 glasov, nasprotniki pa 94 do 95! Čuden slučaj! Zapisnikarjem sta bila izvoljena občinski tajnik Hecher in podučitelj Pačiska, sedela pa sta drug tik drugega. Pa poročati moram od začetka. Mislili bodete, da je gori omenjeni „paša“ mož orjaške postave in orjaškega duha; motite se. Ko bi ga bili videli, kako je sopihal tedne in tedne po sednih občinah, sključenega hrbta, moledujoč za pooblastila, mislili bi, to vam je pristni Jago. — Mož in njegova stranka rabita prav lahko o sebi Jagove besede: „Jaz nisem, kar sem“. Ljudje so Slovenci, a nočejo poznati slovenskega jezika; hočejo biti liberalci, a zatirajo z najhujšim nasilstvom vse, kar ne trobi v njih rog. — Napeli so pred volitvo vse žile, poslali občinskega slugo od hiše do hiše trosit nek neslan oklie, a slavni župan prenašal je še zvečer pred volilnim dnem svojega rojstva starikave kosti od praga do praga, da bi pribobnal v Strajoves vse svoje pristaše. Storili so, kar jim je bilo mogoče, a ker tudi národní možje rok niso križem držali, propali bi bili, da niso rabili svoja občeznana — liberalna sredstva. Odklanjali so naša pooblastila datirana s poznejšim dnem, a pripustili svoja od prejšnjega dne, ne oziiraje se na to, da so stranke njih pooblastila po posebnem zapisniku izrečno preklicale; pustili so voliti ljudi, ki nimajo volilne pravice in kojih stalno bivališče je izven občine. Ugovori niso nič izdali. Gospod vladni komisar postopal je na način, da smo se mu kar čudili. Ležite n. pr. pred njim dve pooblastili; vzame eno v roko in pravi: „To le je veljavno, ker to sem prvo sprejel!“ V vsakem slučaju iskal je še le po postavah in paragrafi, kaj mu je ukreniti. Ali gospodje res nimajo časa, da bi take reči prej preštudirali, nego pridejo kot okrajnega glavarstva komisarij k občinskim volitvam? Prodrli je stranka politične sile, a upamo, da ni še zmagala. Izvoljena sta le dva zavedna národna moža g. Jože Katnik p. d. Vicar in g. Janez Milonik p. d. Koren. Dosedanji župan bil je po naporu naših v prvem razredu voljen samo namestnikom, a odstopil mu je takoj drug pristaš odbornik svoje mesto, kar je — čudno! — gosp. vladni komisar potrdil. Radi te in vseh drugih nepravilnostij vložili smo ugovor na slavno c. kr. deželno vlado, in upamo, da ga bode ista z ozirom na razne nepostavnosti, kterih se je posluževala nasprotna nam stranka, ugodno rešila. Potem se pa zopet vidimo, nemčurska gospóda! V celi občini vlada vsled nasilstva naših liberalnih mogotcev silna razburjenost, a tolažimo se s stariim žiljskim rekom: „Še živi ta stari Bog!“ Ta in zavednost naše stranke dovede našo pravično stvar do zmage prej ali slej!

Iz Srejan. (Odprto pismo g. dr. Rainerju.) Dne 12. mal. srp. ste, odgovarjajoč poslancu Klunu, v državnem zboru trdili, da se na celovski učiteljski pripravnici slovenščina v zadostni meri uči. Da temu ni tako, in da ste slabo poučeni, o tem me je prepričala vizitnica tukajšnjega podučitelja g. Mariniča. Tega sem v slovensko pisanem pismu ponižno vprašal, od kod si jemlje oblast, da šolarjem in celo mojim bratom prepoveduje, pri meni kupovati šolske spisovnice. Na to sem dobil sledeči

ima Marija zlat prstan; mičen trg Žalec, Vojnik itd. je lahko vsak zadovoljen, kateri pride v Celje, akoravno za pričo. V tem starem rimskem mestu je rojen sv. Maksimilijan, škof in mučenik; pri kapucinih se lahko opazi.

Celje se močno giblje, ima dokaj zavednih Slovencev, ki imajo tudi groš pod palcem, kar priča „Južnoštirska hranilnica“ in „Národní dom“. Še pomnim, da me je vprašal odlični Slovenec z Ljubljane: „No, kako je kaj s slovenskimi napisi v Celju?“ „Prav vro, ker mnogo se jih že lesketa po hišah Slovencev. Posebno draži pragermane „Domovina“, ki jim bere zaslužene levite.

Od Celja nas hlaon vleče mimo Laškega in Rimskih toplic med obraščenim bregovjem in gorovjem poleg Savinje. Pri postaji Židani most se vije jedna proga v Zagreb, a druga naravnost k sosedom Kranjcem. Tukaj se Sava in Savinja združite in hitite doli na jug, tamo razlagate o jadah ubogih, teptanih Slovencev. V Zidanem mostu opaziš nemško kulturo, žal, da so ti odličnjaki tako blizo značajnih Slovencev, ki so in bodo ostali boljši kristjani, kakor taki Judeži.

Najbolj človeka razveseli, kedar ga hlaon pricitra na prvo postajo lepe Kranjske dežele; da, ondi zapaziš zraven nemških tudi slovenske napise. Živo se še spominjam, kedar se je vozil cesar v Ljubljano ob 600letnici Habsburške vlade, takrat so na meji plapolale trobojnice. To je meni mladeniču srcé še bolj navdalo do slovenskih idejalov.

(Dalje sledi.)

odgovor: „Geehrter Herr Falle! Ich bin gerne geneigt auf deutsche Anfragen Antwort zu ertheilen; jedoch Ihr Schreiben verstehe ich nicht, da ich nicht slovenisch kann. Mit Achtung — Marinitch m. p.“ Podučitelj Marinič toraj sam priznava, da ne zna slovensko, čeravno poučuje slovenske otroke, iz tega pač jasno sledi, da se na pripravnici slovenščina ne uči v zadostni meri. Val. Falle ml.

Iz Kazaz. (Shod podružnice.) Dne 28. mal. srpana je bil tukaj prav sijajen shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico. Prišlo je ljudij nad tri sto, med njimi več duhovnikov. Za vladnega komisarja je prišel sam gosp. okr. glavar Kolenc iz Velikovca. Nastopili so trije govorniki, eden iz Vogeré, drugi iz Šmihela, tretji iz Celovca. Temeljito so razkladali, zakaj nam je potrebna verska in slovenska šola, ter da se bo tudi na slovenskih šolah koroških pridno učila nemščina. Vmes so tudi marsiktero šaljivo povedali. Vse je bilo dobre volje in vneto za slovensko stvar. Spisala se bo prošnja za slovensko šolo v Kazazah; krajni šolski svet v Kazazah ter občinski zastop v Doberli vesi sta pri volji, to prošnjo tople priporočiti. Ker so otroci v Kazazah vsi slovenski, zato imamo upanje, da tudi nemški odborniki v Doberli vesi ne bojo preveč nasprotovali, in da bodo šolske oblastnije prošnjo uslišale, saj se bo nemščina še nadalje učila, toda le v posebnih urah. — Po končanem sporedu so začeli slovenski mladenči prepevati, da je vse cingljalo; to je dokaz, da je podjunska mladina za slovenščino vnetá. Vreme je bilo zelo lepo, g. gostir nam je dobro postregel. Bilo je prav prijetno, zato smo se le neradi ločili od ljubih gostov. Če slovensko šolo dobimo, bomo tu še lepšo slavnost naredili.

Iz Vogré. (Slabo posvečevanje praznikov.) Slabe navade iz mest pridejo počasi navadno tudi na deželo. Odkar so v mestih začeli zanemarjati posvečevanje praznikov, prihaja ta razvada čedalje bolj tudi na kmete. Mnogim je več za igro in kratek čas, kakor za cerkev. Res sta dva duha med ljudmi, ki svet vladata, kakor so naš č. g. župnik Škrbine razlagali, namreč Bog sv. Duh, ki je na binkoštni praznik apostelne razsvetlil, in pa posvetni duh, ki išče vedno le posvetnega veselja in užitka. Pa kaj izdajo lepe pridige za nektare mladenče, kterim se cerkev od zunaj bolj dopade, kakor od znotraj, da med Božjo službo zunaj pred cerkvijo stojijo in pridige ne morejo slišati. Tudi za lepe bukve in ubrano petje nič ne marajo, le kegljišče se jim najbolj dopade. Mladim ljudem se mora sicer kako kratkčasje privoščiti, pa to ni prav, da igrajo previsoko; kar krone in goldinarje mečejo po tléh, včasih še petake. Ali smo res tako bogati? Ali je to lepo, če tovariš tovariša za zadnji groš obere? Saj še gospodje dostikrat za same krajcarje igrajo, in oni imajo vender več denarja. Tudi to ni prav, da kegljajo še o največjih praznikih, kakor na primer o binkošti. V takih dneh bi se vender spodobilo, kake pobožne bukve v roke vzeti. Pa kaj, ko ljudje dobro brati ne znajo, ker imamo na Koroškem tako izvrstne šole, da je slovenščina zavržena, nemško branje pa ljudem nič ne koristi, ker nemških bukev ne zastopijo. Še o smrdljivem žganju bi rad kaj govoril, ker se ga vedno še toliko izpije; pa saj nobeno svarilo nič ne pomaga, država ima pa pri žganju svoj dobiček, zato ga noče preganjati. Letina bo tudi bolj borna. Kamor pogledaš, vse je žalostno; povsodi se vidi žalostni nasledki liberalizma.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali od 20. rožnika t. l.: Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 10 gld.; slovenski bogoslovci goriškega centralnega sementišča 100 gld. pokroviteljine; podružnica vipavska 3 gld. 30 kr.; „Zaveza zagorskih Slovencev“ po predsednici gospej Mariji Weinbergerjevi 100 gld.; podružnica v Slovenski Bistrici 36 gld.; g. Matilda Šebenikar na Rakeku 6 gld.; podružnica v Brežicah 18 gld.; omizje v Kostanjevici 9 gld., z geslom „Bog daj slovo Slovence!“ — vesela družba iz St. Pavla, Žalca in Griž pri zaigranji Ciril-Metodovega kresa, nabranih 6 gld.; mariborski gg. bogoslovci, 63 gld., nabranih 5. mal. srpana s prisrčno željo, da naj godovnjaka sv. brata Ciril in Metod „Bogu in domu zvest povsod — Obvarjeta Slovencev rod;“ celjski Slovenci kresov preostanek 7 gld. 44 kr.; g. prof. Makso Pleteršnik v Pišecah 5 gld.; posojilnica v Logatcu 10 gld.; gosp. G. Pikel v Postojni 42 gld. 50 kr.; „Vesela družba v Brezdu“ 6 gld. 50 kr.; podružnica Cirkno z okrajem 13 gld. 40 kr.; „Ženska podružnica v Prvačini pri Gorici“ vdrugeč pokroviteljina 100 gld.; „Slovenska naselbina v Pulji“ 50 kr. kot prvo polovico pokroviteljine; moška podružnica za Ajdovščino in okolico 50 gld. kot drugo polovico pokroviteljine; č. g. J. Virant v Mokronogu 37 gld. 50 kr.; g. Fr. Dolenc v Mariboru 18 gld., nabranih od vrlih národnjakov vsled ugodno rešenega celjskega vprašanja; moška podružnica v Kamniku 43 gld.

— (Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovcu) je darovala: Hranilnica in posojilnica v Prevaljah 30 gld. — Bog povrni vsem dobrotnikom stotero!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Bleda. (Vabilo.) Bralno društvo na Bledu ima 15. vel. srpana svoj slavnostni dan. Ob 10. uri dopoldne je na otoku blagoslovljenje društvene zastave, popoldne tombola, in zvečer pa priredi koncert v hotelu „Lujzne toplice“.

Iz Bočne pri Gornjemgradu. Veliko se je slišalo, koliko je bilo škode, storjene po potresu, posebno po

Kranjskem in Štajerskem. Pa tudi naše okolice se ni izognil ta grozni strah, če je ravno bolj skrita naša vas ob kraju Savinjske doline, v koji je podružna cerkev sv. Petra, ktero je tako močno poškodoval, da ni bilo v njej več mogoče Božjo službo opravljati. Pa ko je napočil dan svetih apostolov Petra in Pavla, je bila cerkev od domačih in za Božjo čast unetih okoličanov že lepo in varno popravljena in s slikami ozaljšana. Kakor za Božjo čast, tako uneti vaščani ne zaostajajo v narodnem postopanju, saj so tudi oni pokazali, da tudi v njih biva čut narodne zavednosti, ker so na predvečer svetih bratov Cirila in Metoda zakurili na visoki gori velik kres, med streljanjem topičev in v zvezi z umetnim ognjem, ter dramili in kazali daleč po Savinjski in Šaleški dolini, da biva tudi tu slovenski rod!

Glasovi nasprotnikov.

Gonja zoper Peitlerja.

Koroški poslanec Peitler, pošten in krščanski mož, kteremu so tudi žiljski Slovenci pomagali s svojimi glasovi, da je bil izvoljen v državni zbor, ker smo ga mi priporočali, bil je toliko pravičen, da je tudi glasoval za celjsko slovensko-nemško spodnjo gimnazijo, ktero so Slovenci na spodnjem Štajerskem tako živo potrebovali. Zavolj tega, ker je Slovence privoščil, kar jim po pravici gre, vzdignili so nemški liberalci in nacionalci strašno vojsko zoper njega: napadajo ga v časnikih in zmirajo z „izdajalcem“, podpihujejo pa tudi nemško-liberalne občine, da tiste grda pisma kujejo, v kterih Peitlerja nesramno psujejo, in taka pisma njemu v hišo pošiljajo. Najlepše pri tem je pa to, da ga zmirajo in mu svoje zaupanje odrekajo take občine, ki ga niti volile niso, med njimi je tudi nekaj lutrovskih, ker tiste morajo povsodi prve biti, kjer se gre zoper Slované. Taki ljudje, ki ga niso volili, mu zdaj velijo, naj poslanstvo odloži; to je smešno. Še bolj pa je smešno in predrzno, da mu nezaupanje izrekajo mestni in tržki zastopi, ki imajo itak svojega poslanca (dr. Steinwenderja), med tem ko jih Peitler kot poslanec kmetijskih občin čisto nič ne briga; oni nimajo z njim ničesa ukazovati!

Da bote slovenski kmetje spoznali, kako malo pravični so tisti nemški liberalci, kateri ob času volitev tudi okoli vas lazijo, se vam sladkajo in lažejo, kakor bi orehe trli, da bi vas premotili in v svoje mreže vjeli, — hočemo vam na kratko razložiti, kaj je s to celjsko gimnazijo. V celjskem okraju je 180.000 Slovencev in komaj 10.000 Nemcev, tedaj je Slovencev 18krat več. Za ta okraj so latinske šole (gimnazije) v Celju, in sicer se je do zdaj na teh šolah vse po nemško poučevalo. Na deželi imajo pa tam slovenske šole. Zdaj so slovenski dečki iz malih šol v Celje prišli in hoteli stopiti v latinske šole; pa jih niso vzeli, češ, kako se bote učili na nemški gimnaziji, ko pa nič nemško ne znate?! Naredila se je v Celju posebna šola, v katero so morali slovenski dečki eno leto hoditi, da so se nemško naučili, potem še le so jih vzeli v latinske šole. Tako so Slovenci vsak eno leto zamudili, namesto osem, so morali po devet let študirati latinske šole. Zoper to so se pritožili slovenski poslanci in so rekli: „Čemu morajo slovenski dečki eno leto zgubiti? Čemu je na latinskih šolah vse nemško? Naj bi bila šola vsaj na pol slovenska, potem bi jo slovenski dečki, ki so navadno bistre glave, že izdelali, ne da bi se morali prej eno leto nemško učiti. Naj bo tako, kakor je v Mariboru, da so v spodnjih štirih letih slovenski študenti ločeni od nemških, tako da se nemški vseh rečij učijo v nemškem jeziku, slovenski pa se učijo krščanskega nauka, računstva in latinščine v slovenskem jeziku, vseh drugih rečij pa v nemškem. Ko bi se tako upeljalo, ne bo prizadajalo nobenih stroškov, ker je v Celju že zdaj toliko učencev, da se morajo v spodnjih razredih ločiti vsak razred v dve izbi, ker bi bila ena izba za vse pretesna, in je tudi za profesorje težavno, toliko otrok na enkrat pregledati in dobro voditi. Namesto da se učenci ločijo po začetnih črkah svojih rodnih priimkov (A, B, C, D, E), naj bi se ločili po svoji materni besedi v nemški in slovenski oddelki, pa bo vse v redu.“ — O tem pametnem predlogu pa Nemci niso hoteli nič slišati. Bali so se, da se bodo skoro vsi učenci zapisali v slovenske oddelke (ker je Nemcev v teh krajih le malo), in da bodo tako sčasoma Slovenci vse latinske šole v Celju v svojo oblast dobili. Da bi Nemcem ustregel, se je učni minister odločil, Nemcem pustiti dosedanje nemško gimnazijo (latinske šole), za Slovence pa zidati posebno šolo, v kterih bi se vsaj v prvih štirih letih latinskih šol učili na pol v slovenski, na pol v nemški besedi, v višjih 4 razredih pa naj bi tudi Slovenci hodili v nemško gimnazijo in se vsega po nemško učili. Toda liberalnim Nemcem tudi to ni bilo všeč; rekli so: „Če pride nekaj slovenskih profe-

sorjev v Celje, potem bo Celje kmalu slovensko mesto postalo (na pol je že zdaj). Čemu mora pa slovenska gimnazija ravno v Celju biti? zakaj ne zunaj v kaki vasi ali pa v kakem trgu n. pr. v Žalcu ali pa v Št. Jurju?“ To so pa govorili, ker so vedeli, če slovensko gimnazijo iz Celja prepodijo, da je potem sploh ne bo. Žalec šteje 600 duš, Št. Jur pa komaj 400; v celnem Št. Jurju je komaj ena izba za oddati, kje bo potem stanovalo 200 študentov in 8 profesorjev s svojimi družinami, ali mar po hlevih? Če bi gimnazijo v tako majhen kraj postavili, morali bi celo kosarno zraven prizidati, da bi imeli profesorji in dijaki kje stanovati. To bi pa veliko stalo, in v tako velike stroške bi državni zbor ne privolil. Tudi se mora pomisliti, da so v Celju različne uradnice: okrožno sodišče, okrajna sodnija, okrajno glavarstvo, davkarija itd. potem advokati, notarji, zdravniki itd. Kmetje imajo mnogokrat v Celju opraviti, torej je pametno, da so tudi latinske šole tam: če mora že kmet v mesto, pa pri tej priložnosti še svojega sina študenta obišče in mu kaj zanese (živeža, obleke itd.).

Pravica je zmagala, Slovenci so dobili slovensko gimnazijo v Celju. Za to pravično reč so glasovali tudi katoliški Nemci, med njimi tudi Peitler. S tem je pokazal, da je pošten in pravičen. Liberalci in nacionalci pa mu očitajo, „da je Nemce izdal!“ Slovincem ne privoščijo črnega za nohtom, in kdor je Slovincem količjak pravičen, ga štejejo za „izdajalca nemške krvi!“ Slovenci, taki ljudje bodo ob času volitev okoli vas hodili, duhovnike in slovenske rodoljube črnili in opravljali, sami sebe pa v zvezde kovali! Kaj bote vi kmetje na to storili? Pokažite jim tisti kraj, kjer je zidar ali pa tesar (cimperman) luknjo naredil!

Politični pregled.

Avstrijska liberalna stranka se močno drobi, skoro da že podira. Zapuščajo jo najboljši možje, kakor Plener, Coronini Franc, Peez. Zdaj sta poslanstvo odložila tudi barona Widmann in Dumreicher. Stranka nema tal pod seboj, ker je ljudstvo ne mara, vrh tega pa si je še sama prizadajala smrten udarec s tem, da je koalicijo zapustila — na povelje Judov! Celo nek nemško-liberalni bavarski list piše, da je storila liberalna levica veliko napako, ko je zavolj Celja zapustila koalicijo, kjer je imela še nekaj moči in veljave. Kaj pa hoče zdaj v družbi nacionalnih kričarjev, kterih se je zbal zavolj njih celjskega krika? V politiki ni dobro, ravnati se po kričarjih ali se jih sploh bati: kričarji so fanatiki in nobene reči ne prevdarijo trezno; kdor za njimi gre, peljejo ga v prepad. Tako so Steinwendrovcji zapeljali nemške liberalce. V Avstriji ni mogoče vladati zoper Nemce, pa tudi ne zoper Slované, kakor je pokazalo celjsko vprašanje. Naj bi bili liberalci zmerna stranka, naj bi tudi Slovanom kaj privoščili, naj bi tudi katoličanom nekaj odjenjali, kakor so se iz začetka kazali, da bodo; naj bi smatrali celjsko gimnazijo za malenkost, kar je v resnici, naj bi se ne dali oplasiti od nacionalcev, naj bi bili vseskozi zagovarjali celjsko točko, če bi se prav s tem kričarjem zamerili, — potem bi se bila koalicija morda še dolgo obdržala in liberalni Nemci bi imeli v Avstriji veljavno besedo. Tako so se pa zavolj Celja sami usmrtili. Tako na blizu piše bavarski list. Mi bi dostavili, da liberalci niso bili vredni, da bi Avstrijo vladali, zato jih je Bog s slepoto vdaril, da so se spodtaknili nad majhnim celjskim kamenčkom, kterega bi se bili lahko izognili, ako bi bili privolili, da vlada napravi slovenske paralele, za kar bi niti ne potrebovala privoljenja državnega zbora. — Tudi primorskim irredentovcem se utegne vreme zmrčiti, odkar jih je zapustil najboljši njih zagovornik grof Franc Coronini, ne da bi bil sam njih mišljenja, ampak pretkane in zaklete grešnike je zagovarjal in lepe delal iz zgolj prijaznosti in dobrote; irredento je sploh tajil. Naj bo, da je sam pošten, pa takih ljudi bi ne smel braniti, to se pravi tatu vrečo držati. Zato tudi mi pravimo, da je prav, da je odstopil. Slovenci v goriških mestih in trgih pa naj bi zdaj vse moči napeli, da zmagajo pri nadomestni volitvi. Če že ne morejo zmagati s slovenskim kandidatom, naj pa poiščejo vsaj nepristranskega, na vse strani pravičnega in avstrijsko mislečega moža, kterega bi utegnili voliti tudi nekteri laški volilci. — V Išču so bili zdaj pri našem svitem cesarju nemški kancelar knez Hohenlohe; potem naši ministri Goluhovski, Banffy, Kallay, Kielmannsegg, Josika itd. Tam so imeli gotovo važne pogovore. Pozneje pojdejo naš cesar v London na Angleško. Tudi to zna nekaj posebnega pomeniti. Da je propad angleških liberalcev pri volitvah morda tudi v kaki zvezi z zunanjo politiko, to je tudi lahko mogoče. S tem se vjema potovanje abesinske deputacije v Petrograd in vest, da je šlo 40 ruskih zdravnikov in 80 nun za zdravljenje ranjencev v Abesinijo. Vpraša se,

zoper koga se Abesinci oborožujejo? Odgovor more le biti: v prvi vrsti zoper Italijo, v drugi vrsti pa morda tudi zoper Anglijo. Res se je v časnikih govorilo, da bi imeli Rusi s francosko pomočjo Lahom vzeti vse ozemlje, kar so si ga tisti v Afriki osvojili; Rusi hočejo imeti svoboden prevoz skozi rudeče morje. K tem nemirnim znamenjem se pridruži še ustaja v Macedoniji, ki se še vedno nadaljuje, umor Stambulova in potovanje bolgarske deputacije v Petrograd. Teško, da bi bil to slučaj, da so Bolgari in Abesinci ob istem času poslali deputacije na Rusko. — O Koburžanu pa ruska vlada razglasa, da ga še vedno ne priznava za pravnega bolgarskega vladarja, ker ni bil pravilno izvoljen po določbah berlinske pogodbe. — Jeseni pojdejo naš cesar na Hrvaško, cesar se Hrvatje močno veselijo. Želimo le, naj bi bil ta cesarjev obisk za Hrvate zarija boljših dni! — V Pešti se bodo zbrali zastopniki Rumunov, Slovakov in Srbov, da se dogovorijo, kako bi se skupno branili zoper madjarsko nasilstvo. Ta srčni sklep je hvale vreden, pa brez pomoči ne bodo nemadjarški narodi na Ogerskem nič opravili; treba je, da jim cela Avstrija ponudi roke, še potem bo teško šlo. — Na Formozi je še vedno punt, ljudstvo se noče podati novim gospodarjem Japoncem. Sicer pa ruski listi poročajo, da se Japonci vnovič oborožujejo. Zoper koga? — V Monakovem, glavnem mestu Bavarske, bo shod nemških katoličanov od 25. do 29. t. m. — V Belgiji razgrajajo liberalci, socijalisti in drugi brezverci, ker je državni zbor sklenil versko šolo. Če imajo liberalci večino, takrat jim mora vse veljati, takrat vpijejo „večina odloči“; kjer imajo pa katoličani večino, tam pa večina nič ne velja, brezverci grozijo kar s puntom. Taki zaslužijo, da bi se iz dežele pognali, če ne dajo miru in hočejo še kristjanom brezverstvo usiliti.

Gospodarske stvari.

Zeleno sadje, v kaj naj se porabi? Močan veter mnogokrat otrese s sadnega drevja obilno sadja, ktero ljudje večkrat ne vedó, kako porabiti. Dobro je tako sadje dajati svinjam, ker pospešuje prebavljanje in je posebno v zgodni jeseni zdravilna hrana, kedar svinje najraje bolehaajo. Ali še boljše je napraviti iz njega kis, kar se posebno lahko in hitro zgodi. Nabrano takšno sadje se zmečka, potem dene v kad in naliže nanj vode. To stoji na solcu par tednov, potem spreša in v par tednih pozneje imamo kis, močnejši od onega, kjer se je namakalo drožje (tropine). „Dom.“

Novičar.

Na Koroškem. Dne 4. t. m. so v Celovcu obhajali Košatovo slavnost. Sloveči skladatelj Košat je rojen v slovenski fari Vetrinje pri Celovcu, torej brez dvoma slovenske krvi, kakor kaže tudi ime. Nemška izreja, nemškutarija pripeljala ga je Nemcem v naročje, da povišuje njihovo slavo. Tako se je Slovanom od nekdaj godilo. — Pri Goričah ob Zili je utonil 8leten deček. — Dne 21. mal. srpana je bil dr. Kramar v Žel. Kapli in govoril o kmetijstvu v slovenskem jeziku. Kmetov je bilo zbranih kakih 40. — Škoda, ktero je toča okoli Brež napravila, se ceni na 355.000 gld. — Strela je vdarila v Beljaški mestni zvonik ter ga precej opraskala. — Občinska zastopa v Šmihelu in Globasnici sta izrekla zahvalo vsem poslancem, ki so glasovali za slovensko gimnazijo v Celju. — Na beljaških latinskih šolah je bilo lani samo 174 učencev. Zato pa gornjim Korošcem branijo hoditi na celovško gimnazijo, da se beljaška pri življenju ohrani. Nemci so pa tako abotni in zavolj Celja prestrašeni, da mislijo, to se godi, da bi se nemški dijaki v Beljak spravili, celovška gimnazija pa poslovenila! Kaj se ljudem vse ne sanja! — V Sodraževem pri Bilčovsu sta pogorela žlajhar in Plavec. Žlajhar se je še močno pobil, da se je iz plamenov rešil. Njegovo pohištvo je bilo še novo, ker je že pred petimi leti pogorel. Pravijo, da je bilo obakrat zažgano. — V Otočah pri Celovcu sta se dva brata stepla in je bil eden hudo ranjen. — Pri Wernbergu je strela ubila delavko Marijo Trupe. — Zgoraj je Karlbauerjev mlin v Slov. Šmihelu. — Pri Dholici je utonil 11leten pastir. — Ta mesec obhajajo demantno sv. mašo mil. g. proš. Lovro Serajnik v Tinjah, zlato sv. mašo pa č. g. Janez Majrič, župnik v Sachsenburgu. — V Ukvač se je bojda ustanovila posojilnica. Ker to prvič zvemo iz lista „Freie Stimmen“, moremo si misliti, kdo je to posojilnico ustanovil. Ker se Slovenci niso genili, prehiteli so jih nasprotniki. Tako se bo najbrž tudi v Žabnicah zgodilo, kjer je na naši strani tudi vse lepo zadovoljno. — V Lipalji vesi so darovali prvo sv. mašo frančiškan čast. g. P. Emerih Temelj. — Na celovski gimnaziji je bilo lani 346 Nemcev in samo 67 Slovencev. — Na dobrem kraju blizu Celovca je

na prodaj gostilnica; kupec ne potrebuje dosti gotovega denarja; prodaj se pa le slovenskemu, narodnemu možu. Več se izvaja pri našem uredniku. — Tista podoba Lurške Marije, o kateri smo pravili, da je pri našem uredniku na ogled postavljena, tudi še ni prodana. Kdor ima 60 gld. za Božjo čast, naj jo reši.

Na Kranjskem. Zlato mašo so dné 3. t. m. darovali preč. g. Luka Jeran, stolni kanonik v Ljubljani. — Deželni zbor je sklenil, da sme mesto še en milijon za Ljubljano na posodo vzeti, ki ga hočejo pokriti z loterijskimi srečkami. Nadalje je sklenil zidati krajevno železnico iz Ljubljane na Vrhniko. — Šolo dobijo v Laškem potoku. — Okrajno cesto pri Sodražici bodo delali v kratkem. Stroške cenijo na 42.000 gld. — V Krškem se je ustanovila centralna slovenska posojilnica. — Na viši gimnaziji v Ljubljani je bilo to leto 631 učencev. — V Postojni so ponočnjaki zabodli 24 letnega fanta sredi trga. — Pri Radovljici je 63 leten mož umrl za strupenimi gobami. — Pri sv. Ani nad Tržičem je po nesreči pri delu smrt našla 17 letna delavka. — Za predsednika kranjske kmetijske družbe je bil izvoljen g. Murnik, v odbor gg. Povše, baron Lazarini in Rohrman. — Točo so imeli v Dobropoljah. — V Vačah se je zadušil 8 mesecev star otrok, ki so ga samega doma pustili. — V Kolpi je utonil 73 leten starček. — V Črnomelju pridejo za župnika č. g. Peter Skuhala iz Štajerskega. Dozdajni župnik č. g. Vesel grejo v pokoj. — Socijalisti iz Ljubljane so se bojda v Št. Vidu slabo obnašali in se norčevali iz cerkvenih obredov. Menda so zatoženi zavolj tega. Brezverstvo ne bo nikogar srečnega storilo. — Pri Krškem je vojak rešil 14 letnega dečka, da ni utonil v Savi.

Na Štajerskem. Gospodarska razstava bo v Ptujem od 22. do 29. kimovca (za spodnji Štajer). — Novo bandero so dobili v Grižah. — Tatovi so ulomili v Šmihelsko cerkev pri Šoštanju in odnesli monštranco, vredno 300 gld. — V Slatini je 1515 tujcev, v Krapini 1539, v Varaždinu 1923. — Pri sv. Hemi je umrl stari učitelj Valentin Končan, zvest Slovenec in veren kristjan. Služil je 40 let. — Pod vlak je prišel in smrt storil premožni posestnik Majhenšek pri Teharjih. — V Ilniku pri „volčjem mlinu“ so tatovi odnesli 1500 goldinarjev. — Kočar Lojze Skuhala je bil v Celju na smrt obsojen zavolj roparskega umora. — V Šikolah pri Pragerskem je utonil 3 leten otrok. — V Ogorecu je strela ubila delavca Rožanca. — Bralno društvo se bo ustanovilo v Podvincih pri Ptujem. — V Ormožu bodo jeseni občinske volitve. Slovenci naj se podajo junaško v boj, ker je mogoče, da zmagajo v 1. in 3. razredu. — V Pilštanju imajo že povsod slovenske napise; v Kozjem je pa še vse nemško. — Na Bizelskem se je do smrti pobil tesar Šmajgelj. — Posojilnica v Ljutomeru si je kupila lastno hišo. — Toča je pobila v Hočah, v Slivnici in pri sv. Iljnu. — Pri Kidriču v Grdini je zažgal 7 leten deček, da je vse pogorelo; tudi dva majhna otroka sta zgorela. — Na Reki pri Št. Pavlu je strela ubila kmeta Pirnata na polju. — V Celju hočejo nemškutarji in liberalni Nemci narediti „dijaški dom“, obrtno društvo in „nemški dom“. Vrli celjski Slovenci bodo brž zapazili, ali jim bodo te ustanove kaj škodovala, in potem potrebno ukrenili. — Jutri se bo pri Mali Nedelji slovesno odkril spomenik pisatelja Krempeljna. — V Mariboru je letos 14 srebernomašnikov obhajalo 25 letnico svojega mašništva. — V Šmarjeti ob Pesnici so dobili nove orgle. — V Slivnici pri Hočah bodo imeli zlato mašo č. g. Jernej Ciringar, upokojeni župnik Raški.

Na Primorskem. Na Krasu so letos na novo zasadili 748.000 belih in 58.000 črnih borovcev. — „Knjižnice za mladino“ je izišel 6. in 7. snopič. — V Dornbergu so umrli č. g. J. Kralj, upokojen duhoven in spreten slovenski pisatelj. — V Mirnu je prišel 2 leten otrok pod voz in mrtev ostal. — V Solkanu je 14 letni deklica, ki je pod voz prišla, zdrobilo obe nogi. — Veliko je upanje, da se bo Vipavska železnica v kratkem zidati začela. — Tržaška kmetijska družba (slovenska) je poslala spomenico na poljedelsko ministerstvo, ktere razklada stanje v okolici in prosi pomoči.

Po drugih deželah. Hrvatska družba sv. Cirila in Metoda za Istro je imela občni zbor v Opatiji. Lani je imela dohodkov 9216 gld., stroškov 7528 gld. Lepe številke. — Romarski vlak pojde meseca kimovca iz Avstrije v Padovo, Loreto in Rim. — Pri Genovi ste dve laški ladiji vkup trčili. Ena se je potopila, 148 ljudi je utonilo. — Na Dunaju je treščilo med vojake in jih 32 na tla vrglo, pa le eden je mrtev ostal. — V Bonu na Nemškem je pogorelo veliko gledališče. — V Bohumskem rudniku (Nemčija) so se plini užgali in 30 rudarjev zadušili. — Kolera razsaja na Japonskem in Kitajskem; pa tudi v Rusiji se je spet pokazala.

Poziv!

Sedma skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ zborovala bo dné 4. in 5. kimovca t. l. v Novem mestu. Z veseljem pozdravlja v imenu tukajšnjega učiteljstva, kakor tudi meščanstva ta sklep podpisani odbor, kateri je pripravljen vse storiti, kar je v njegovej moči, da bo dostojno sprejel in počastil zborovalce.

Ker pa je sklenil pripravljalni odbor najspostljiveje povabiti vse učiteljstvo, kakor tudi vse šolske prijatelje, da se blagovole obilno udeležijo VII. glavne zavezine skupščine v Novem mestu, posebno pa še priporočiti se gostoljubnim Novomeščanom, kateri naj bi omogočili toliko sijajnejši vsprejem, zatoraj se obrača podpisani odbor najspostljiveje do p. n. novomeškega prebivalstva, katero se je še ob vsakej priliki pokazalo toliko požrtvovalno in gostoljubno, da bi tudi dné 4. in 5. kimovca blagohotelo pokazati učiteljstvu, katero bo prišlo iz Koroškega, Kranjskega, Primorskega in Štajerskega, isto prijaznost in navdušenost, kakoršno je uže pokazalo radovoljno mnogokrat proti gostom.

Pravi šolski prijatelji nas itak nikoli ne puste osamljene; zatoraj upamo, da bodo tudi pri VII. skupščini mnogobrojno počastili zavezino zborovanje.

Vsemu slovenskemu učiteljstvu pa pokažite s tem, da se udeležite v prav obilnem številu zborovanja, da želite sebi in šoli napredka, da ne samo varovati, temveč tudi povzdigniti hočete svoj ugled, posebno še, da želite tudi skupne, složne delavnosti, ktere je istinito potreba! Ne iščite nikakšnega izgovora, temveč pridite v našo metropolo Dolenjske in pripomozite, da se stvar slovesneje izvrši!

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam neob blagoslovi!“

Krajni odbor za VII. glavno zborovanje „Zaveze“ v Novem mestu dné 20. mal. srpana 1895.

Častni predsednik: Franjo Perko, župan; I. predsednik: Fr. Koncilijski; II. predsednik: Ivan Barl, nadučitelj; I. tajnik: M. Hiti, nadučitelj; II. tajnik: Val. Zavrl, učitelj.

Za po potresu poškodovane kranjske siromake je slovenski pomožni odbor v Celovcu prejel še sledeča darila, ktera so mu poslali čast. dobrotniki: župnik Ant. Žák 1 gld., Jurij Milonik 1 gld., Andr. Kop 40 kr., Mar. Druml 50 kr., Jernej Lex 30 kr., Janez Mihorl 50 kr., Treza Martinec 20 kr., Magdalena Slajk 5 kr., Waldhauser Jerica 50 kr., More Jerica 20 kr. Skupaj 4 gld. 65 kr.

Vsem bodi na tem mestu izrečena presrečna zahvala.

Pomožni odbor.

Loterijske srečke od 3. vel. srpana.

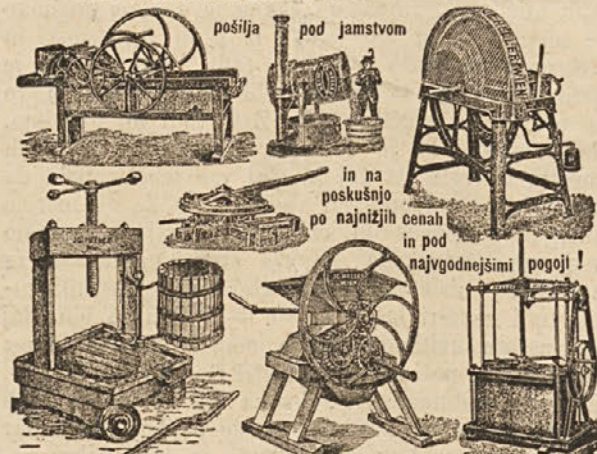
Trst	47	78	81	84	62
Linc	46	34	86	83	25

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	25	5	35
rž	3	40	4	25
ječmen	3	35	4	20
oves	2	45	3	—
hejda	3	40	4	25
turšica (sirk)	4	30	5	40
pšeno	8	—	10	—
rižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	—	1	60
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 20 kr. kisto 1 gld. 20 kr. do 1 gld. 80 kr., slama po 1 gld. 40 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 67 do 70 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito želico, eurovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje, bogato ilustrirani 192 strani obsejni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
3. PRATERSTRASSE 49.
Preprodajalci se iščejo.

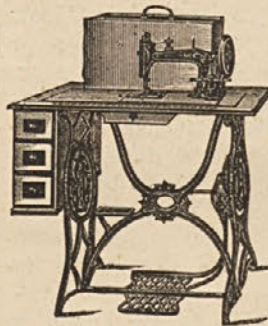
Tri učence

vzame v stanovanje s hrano Ana Falle
Ledrarske ulice št. 16 v Beljaku.

Pristna ÖLZ-ova kava

je od dné do dné bolj priljubljena,
ker stori kavo zdravo, okusno,
tečno in redilno.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani stroje tudi po ceni popravila v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

PETER MERLIN

„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino
v Celovcu, kosarnske ulice,

priporoča svojo veliko zalogo najboljše kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, cina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Tovarna za izdelovanje

Wietersdorfer-Portland in Roman-cementa

F. Knoch-a in dr. v Celovcu

priporoča svoj izborni cement, ki je še bolj trden, gost in trgoporen, kakor to zahteva avstrijsko inženirsko in stavbarsko društvo od najboljših vrst tega blaga.

Zaloge na Koroškem:

Amand Prosen v Celovcu, kosarnske ulice št. 24;
Julij Sommeregger v Beljaku, Italijanske ulice;
Janez Knaus v Št. Vidu na Glini;
J. M. Offner v Wolfsbergu.

Spričevala (zahvale) in ceniki gratis in franco.

2000 litrov pristnega borovničarja

liter po 1 gld. 20 kr. prodaja

Janko Traun,

Glince pri Ljubljani.

Malo posestvo

z novim pohištvom in sedem oralov zemlje (njive, travnik, hosta) p. d. „pri Papežu“ je na prodaj na Jezernici pri Vetrinjah (Viktring) blizu ceste. Cena 2200 gld. Več pové Matija Šmon p. d. Matija na Rutah pri Hodišah (Keutschach).

Malo posestvo

s hišo, kletjo in hlevi za 3 krave in 4 svinje, njiv za 8 birnov posestva, travniki in gozd se dober kup prodá. Več pové posestnik Aleš Stuller v Ineni vesi pri Galiciji (Galizien, Kärnten).

Posestvo

ob Vrbskem jezeru, v lepi legi, vse v dobrem stanu, se prodá s pohištvom vred, kdor plača 170 gld., za vsako oralo. Posredovalci (mešetarji) so izključeni. Več pové posestnik v Celovcu, Kanalgsasse št. 16.